

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség:
Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
Kéziratok nem adatnak vissza.

Előfizetési díj:
Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 16 fillér.
Megjelen minden vasárnap reggel.

Kiadóhivatal:
Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési é hirdetési díjak küldendők.
Nyiltér petit sora 60 fillér.

Gazdasági fejlődés.

Csongrád, 1901. június 2.

A napokban volt közigazgatási bejárása megtartva a vashídhöz vezető műutnak, amely összeköti az alföldnek a Tisza által ketté választott nagy síkságát.

Szerencsétlensége volt ez a ketté választás Csongrádnak. Szerencsés-jének bő forrása lesz ezután az a körülmény, hogy épen itt lesz összekapcsolva az alföldi síkság ut-hálózata.

Amde Szentés ellentétbe fog helyezkedni feltehetőleg a mi érdekeinkkel most is, s épen azért üdvös lenne ha Csongrád egész közönségét legalább ebben az egy kérdésben együtt találná a küzdelem, Mert bizony itt ellentétes érdekek is szóba kerülnek majd.

Szentés érdeke az, ha a vashidat csakis hozzájuk közelebb építenék. Csongrádot ellenben egy csapással kereskedő várossá emelné az, ha a Tisza hidhoz vezető állami út átszelné az egész várost, s abba életet öntene a forgalom.

A mérnöki felmérések szerint két féle terv van felvéve. Egyik a mentett rétnéh vezetné a tiszahid útját, a másik a bökénynek. Ehhez képest vagy csak érintené Csongrádot az országút, s a Hunyadi-térnél kapufélfánál hagyná Csongrádot. Vagy a főtérig jönne be s hátat fordítana Csongrád kereskedelmének, piac-zának. Vagy pedig végig járná az egész várost, — mindenüvé életet, pezsgő életet, pénzt hozván be, az idegen forgalom, a kereskedés, ipar és polgárosodás fellendülését eredményezvén a legsötétebb Csongrádnak áldás gyanánt.

Sokan a fejöket csóválják, hogy az nem lehet. Csongrád nem kívánhat ilyen nagy szerencsét magának.

Az államnak ez 20.000 firtal többé kerülne, mintha csak a piaczig jön az állami út és itten hátat fordít a városnak.

No hát aki azt hiszi hogy ilyen örök időkre szóló beruházásnál 20.000 frt pénz, s ez számításba jöhet — évi 20.000 sőt idővel nagyobb nyereség mellett: az ugyan-csak nem ismeri azoknak a gazdasági tényezőknek súlyát, amelyek követelik, — hogy épen pénzügyi szempontból a belvároson át vezes-sék az állami utat a Tiszáig.

Vagyis — hogy az utnak egész kereskedelmi hasznát kivegye Csongrád 23.000 lakosa — mert épen azáltal fogja kivenni hasznát az állam is örök időkre.

Ugyanis hol, miért építenek utakat? hidakat? Ott — ahol fejlődő városok közönségei minél nagyobb mértékben kihasználhatják.

A Tiszát áthidalhatták volna másutt is, pl. Mindszentnél, Csenynál, vagy másutt: de a legstürűbben lakott két város közé építik azért — mert itt fogja legtöbb kereskedő és gazdaember hasznát vehetni.

Ép ez az irányelv kell hogy vezesse a kereskedelmi minisztert a tiszai hidhoz vezetendő ut kiépítésénél is.

Ha az a garasos számítás irányítaná, hogy egy 2 és fél milliós munkánál 20.000 firtot inkább megtakarítson, mintsem az utat és hidat jövedelmezővé tegye: akkor elhiszem, hogy Csongrád érdeke el-esik.

De ha az állam azért épít, hogy haszna legyen: akkor teljesen kifogja használni azt a roppant nagy előnyt, miszerint egy fejlődő, s immár rövid idő múlva országos kereskedelmi központtá alakulható várost lásson el forgalommal, s e forgalom óriási jövedelmeit évről évre tegye el az állampénztárba: akkor biztosra lehet venni, hogy a miniszter nem a *Lélek* számára és a műszaki irodák számára: hanem az állam és Csongrád hasznára fog építkezni és az országutat semmi szín alatt sem fogja elvonni Csongrádtól távolra, hanem azt beleékeli a városba, hogy mint kincsforrást ő is, meg a város is kihasználhasson örök időkkik.

Vegyük csak fontolóra ezt például, hogy ha a várost átszeli az alföldet összekötő állami út: akkor az ut két oldalán egymásután fognak épülni a szebbnél szebb házak, azokban új és új üzletek fognak nyilni; mert az idegenből érkező utasok — ha hosszú ideig tartó hajtás alatt, — kénytelenek végig menni a városon: csak megállanak egy pillanatra pihenni és valamelyik boltba betérnek vásárolni is valamit.

Holott, ha már a Hunyadi-térnél hátat fordítanak a városnak, vagy a járásbíróság előtt, a piac sarkán otthagyják Csongrádot mint szent Pál az oláhokat: akkor egy garas

haszna se lesz ebből a drága utból se Csongrádnak, se az államnak.

Mert emelett az ut mellett ugyan egy bolt se fog többet árulni, mint ma: hanem azt mondja minden utas, hogy majd Szentésen vásárolok ami kell. Ott legalább a piacot is megláthatja az utas, a fuvaros.

Azért tehát sürgetve kérjük Csongrád város intézőit, hogy — hívják össze a közgyűlést. Forduljanak egy küldöttséggel a miniszterhez: Mert biztosra vehetik, hogy a kereskedelmi miniszter nem csak meghallgatja az ő előterjesztésüket — ha hozzá intézik ezt: hanem teljesíteni is fogja.

Dr. Hollósy.

A népért — az állam.

Négy hónapja, hogy fennáll a gazdaságimunkások és cselédek segítőpénztára vagyis helyesebben az a törvényes intézkedés, mely mindenkit, aki gazdálkodással, még ha *ezzel mellékesen* foglalkozik, felvesz a kebelébe, hogy ha baleset éri, ha előregedik ne legyen épen semmi nélkül.

Derék sok történt ez alatt a négy hónap alatt, mióta a falu népének ez áldott országos intézménye áll. Először is valami ezer alapító tag lépett be. Azután felvettek a gazdasági éves cselédeket rendkívüli tagoknak és így immáron százezrekre rug a számuk, akikről a törvény gondoskodik. Több ezer rendes tag is beiratkozott, pedig Ő tetsége is belépett 10.000 koronával alapító tagnak, s ezt a szép példát hihetőleg követni fogják a főpapok és a főurak is. A hatóság szerető gonddal igyekezett, hogy mindenki vegyen a törvényről tudomást, akinek jóvoltáért meghozták: de mégis időbe kerül mig az új dolgok átmennek a nép vérébe, mig véle megbarátkozik. Nehezen indult meg a dolog.

Mert a törvény január első napján lépett életbe, tehát szigorú tél derekán, a keresetképtelenség idején. Kisgazda, munkás örül, ha annyira meg van előzködve, hogy ruházatra, élelemre, adóra kölcsönre nem szorult, ritka helyen volt készen a beiratkozásra való költség, meg a félévre való sallárium.

Igy értjük meg, hogy négy hónap alatt nem szaporodott tízezerre a rendes tagok száma. De vannak már jó néhány ezeren és mihelyt nyílik a határ, megindul a do-logi idő, pénzt lát a földnek becsületes, kérgeskezű munkása: az első, másra fordítható költséget már csak az ő segítő pénztárukba való beiratkozásra fogja fordítani.

De azért sok történt a négy hónap alatt, még ha ezeket tekintetbe is vesszük.

Mily szép dolog volt az, hogy nem egy olyan község akadt, ahol a községi előjáróság összes tagjai bíró jegyző, esküdtek, maga az orvos, sőt a lelkész is egyértelmű elhatározással beléptek a népsegítőpénztá-

runkba. És ahol ilyen volt a példa, ott persze többen követték; több olyan község van, ahol a helyi bizottságot is meg lehetett alakítani, pedig az tudvalevőleg csak olyan helyeken alakul meg, ahol legalább ötven tag lég be a pénztárba.

Vármegyék akadtak, ahol a gazdák értekezletre jöttek össze, hogyan kelljen a segítőpénztárt közismertté tenni és az egy helyen dolgozó gazdasági munkásokat és cselédeket a belépésre lelkesíteni. Akadt a tanítók lelkes egyesületében, aki szót emelt a pénztár nagy, áldásos hivatása mellett és azt bizonyította százakra összegyűlt tanítótársainak, hogy az intézményt ismertetni kell, meg kell barátkoztatni vele a népet, mert aki a segítőpénztárba lép, az nyugodtabban hajthatja fejét párnájára; nem a koldusbot kenyere vár rá.

Aki beakar lépni — jelentkezzen az előjárásánál!

A köztisztaság érdekében.

A polgárok egészségének védelme legfőbb kötelessége a jó közigazgatásnak.

A közönség sokszor indokolatlanul és alaptalanul támadja meg a hatóságokat azért, mivel nem bírnak eleget tenni a törvény ama követelményeinek, amelyeket megkíván a polgároktól.

Megkívánják a járőkelők pl. hogy ne legyen csuszamlós a járda sáros időben; a forró meleg napokban pedig az a panasza, hogy miért nem öntözik a járdákat a háztulajdonosok és miért nem söprik?

Szóval van olyan száz és száz ok a panaszra — s ha a szegény embereket megbüntetik azért, mert a trágyaszemetet nem vitetik ki minden hónapban, amely alig két-három szekéren elférne; addig a városháza udvarán éveken át ott rondítottak a trágyadombok, döglettessé téve a levegőt, épen a hatósági személyek egészségét veszélyeztetvén, sőt alig pár lépésnyire a városházától állott az a szemétdomb, amely a bökénybe vezető utat is elállotta, s büzhödté tette a levegőt az egész környékre nézve.

De sem a rendőrség sem a 49-es képviselők, sem az előjáróság nem intézkedett hogy ezek a ronda szemétdombok onnét eltakarítsanak: míg végre Ujhelyi Nándor kir. tanácsos szavára tette az ügyet, az utcai csatorna átjárók kiszélesítésével együtt, s az erélyességéről ismét főszolgabíró gyors és szigorú eljárásainak lehet köszönni, hogy a városháza udvaráról az évtizedek óta ott rondító trágya és szemétdombok eltűntek hirtelen — sőt eltűntek a szomszédban a bökényi utra rakott még nagyobb szemétdombok is.

Azonban — úgy látszik, hogy a városháza udvarából ismét a régi szemétdomb lesz. Ahelyett, hogy néhány szekér homokkal feltöltenék — s tisztán tartanák: az előfogatos ismét jó példával jár elől arra nézve, hogy miként nem kell a törvénynek engedelmessékedni.

Még eddig ott állanak nagy garmadával a szemétdombjai — annélkül, hogy hozzáfogott volna az eltakarításhoz.

Ki a hibás érte?

Mindenki aki szótlánul elnézi — és mégis azt kell mondanunk, hogy senki sem hibás érte addig míg azok a szabályok, amelyek a köztisztaságra vonatkoznak a közönség előtt titokban tartva maradnak, mindaddig, amíg épen a legfontosabb megyei szabályrendelet nyomtatásban nem jelenik meg.

A vármegye szabályrendelet ismertetése már azért is megérdemli a fáradságot, mert van benne nem egy pont, amely teljesen megfelel a modern közigazgatási elvnek — «melőzni a veszedelmet, a bajt».

Különbön azzal zárjuk sorainkat, hogy Csongrád város a köztisztaság tekintetében nem áll hátra, a többi városok mellett: sőt meglepő úgy a népnél valamint a járási főszolgabíró hatóságnál is az az érzék amelylyel ezt az ügyet kezelik.

Tessék csak összehasonlítani Félégyháza nyilvános helyiségeit, vendéglői s kávéházi

helyiségeit, mézszárszékeit, amelyeknek falai és padlózatai hirdetik azt az ázsiai indolenciát, amelylyel ott keveset törődnek a közegészség védelmével.

Jövő számunkban közöljük a szabályrendeletet egész terjedelmében, s a közönség figyelmét felhívjuk rá: mert a járási főszolgabírói hivatal a szabályrendelet minden pontjának betartását szigorúan fogja követelni.

Színház.

A mult héten előadott darabok lefolyásáról bajos színi kritikát írni, anélkül, hogy a közönségről is ne szólnánk.

Szólunk, bár nem örömet tesszük. Csak annyit mondunk, miszerint föltétlen elismerés és dícséret illeti meg azokat, akik megmutatták, hogy szeretik és pártolják a magyar színművészetet; mert művelt magyar emberek és jó hazafiak.

Azonban csodálkozásunkat nem titkolhatjuk el, hogy fájdalom, sokan vannak Csongrádon olyanok, akik, bár nem gátolja őket sem gyűlölet, sem anvagi körülmények — még sem pártolták a magyar színművészetet. Hát, édes Istenem, hogyan legyen a magyar színművészetnek jövője: ha épen az alföldi főgyökéres magyarság fordul el tőle legnagyobb hidegséggel!

Akiket gyász, betegség, vagy családi körülményeik gátoltak a színházba való járástól — azoktól természetesen nem követeli senki, hogy színházba járjanak. De sajnos, hogy sok olyan vagyonos polgár, előkelő állású hivatalnok van, akik bizony nem utánozták a járás főbb tisztviselőinek és néhány derék magyar úri családnak szép és hazafias példáit.

Bizony rosszul esik ezt elmondani: de elvégre is vannak olyan hazafias kötelességek, amelyekkel szemben nem szabad épen a vagyonos értelmiséghez tartozó osztálynak rossz példát adni.

A magyar sajtónak pedig nem szabad — ilyen esetekben hallgatni.

És most ebből elég legyen ennyit.

Csak azt jegyezzem még meg, hogy az a régi példabeszéd — miszerint «aki haragszik, annak nincsen igaza» velünk szemben is igaznak bizonyult.

Hiszen épen azok haragudtak meg reám, mert a pártolás hiány miatt szót emeltem ebben a lapban — akik még egyetlenegy előadásán sem voltak.

*

Áttérve az előadásokra, ki kell említenünk, a mult heti műsorból a «Nagymama», a «Pry Pál» és «Uriel Acosta» előadásait.

A Nagymamát Szigeti Mari helyett Bokodnyé játszta el: de mindjárt a belépésnél — mikor a magyar mágnás urasszonyok hajlékony, édes csengésű, dallamos hangján kellett volna «jó napot» köszöntéssel belépni — látszott, hogy szerepét elfogja ejteni.

A többi szereplők közt különösen kitűnt Bokody (Tódorka), Jászai Erzs (Szerafin) szerepében. Szép volt Gööz Aranka is Mártha szerepében, de azt a jelenetet, mikor felismerik a nagymama és ő egymást — nem színezték ki. A közönség azonban sűrűn megtapsolta és kihívta néhány sikerült jelenete után.

Pry Pál előadása egyike volt a legelvezetesebb estéknek, amelyeket színházlátogató közönség csak kívánhat.

Bokody Antal olyan alakot teremtett Pry Pálból, aki valóban fecsegő Pry Pál volt, a nemzeti színházban megszokott hűlye Pry helyett: hogy azt kellett mondanunk.

Igen. Ilyennek képzelte valóban Poole, az angolszerző — ezt a klasszikus alakot.

Nem is hiszem, hogy lenne különb Pry Pál — a nagy külföldi színpadokon is.

Kritikus.

UJDONSÁGOK.

— Iparkamarai választás. Ma délután aligha fog megtartatni az iparkamarai tagok

megválasztása. Két községből ugyanis eddig még nem érkeztek be a közgyűlés meghirdetését igazoló bizonyítványok. Ennélkül pedig nem lehet megtartani a közgyűlést.

— A Szentés és Csongrád közötti Tisza-híd. Az alföldi tranzverzális uttal kapcsolatban tudvalevőleg új Tisza-híd építése van tervebe véve. A híd tervei már elkészültek Szentés és Csongrád közt a kereskedelmügyi ministeriumban. A hidat közös közúti és vasúti jelleggel, négyszáznolcztvan méter szabad átfolyású nyílással, továbbá pillérközéptől pillérközépig mért százhusz méter medernyílással, 66.0, illetve 42.0 méter ártéri nyílással tervezték. Pálvaszélessége 6.5 méter lesz és tizennégy tonna tengelynyomású mozdonyterheléssel és teljesen vesszerkezetű kavicsolt hidpályával bírna. Az építési költséget 2.820.000 koronával irányozták elő az uttal együtt. A kereskedelmügyi minister a helyszíni bejárást mult hó 30-dikára tűzte ki. A tárgyaláson megjelent a kereskedelmi minister kiküldötte, továbbá Dr. Csató Zsigmond vármegye alispán, dr. Cicatricis Lajos vármegyei főjegyző, Kruspér Pál kir. főmérnök, Regdon Géza kir. mérnök és Albertényi Antal megyei főszámvevő: A bizottság a tárgyalásról jegyzőkönyvet vett föl s ezt beterjesztette a kereskedelmügyi ministerhez.

— Színházi hírek. A színtársulat, mely minden erőmegfeszítéssel még mindig küzd a közönség indokolatlan közönyével, már csak rövid ideig marad körünkben és valóban óhajtható volna, ha e derék és szorgalmas társulat utolsó előadásai közönségünk részéről kellő méltánylást és támogatást nyerne. Hétfőn délután 5 órakor lesz ez évadban, a második és utolsó ifjúsági előadás, a helybeli összes tanintézetek növendékei számára, mely alkalommal a Derék által magyar színré alkalmazott nagyhatású «Uriel Acosta» énekes színmű adatik, rendkívül mérsékelt helyárrakkal. Csütörtökön utolsó előadásul «A csongrádi kis boszorkány» kerül először színré, melyet a szerző már egy fővárosi színházhoz is benyújtott; e rendkívül érdekes új énekes népszínműre felhívjuk itt már előre a színpártoló közönség figyelmét, mert a már megkezdődött próbák után itélve, a darab nem mindennapi élvezetre nyújt kilátást. Pártoljuk tehát e néhány előadást, hogy társulatunk körünkben ne legyen kénytelen keserű emlékekkel távozni.

— A csongrádi kis boszorkány. Derék Antal a társulat jeles tagja, a kiváló színműrő egy eredeti népszínművel gazdagította a magyar irodalmat itt léte alatt. Ugyanis a fentebbi cím alatt egy népszínművet írt, s azt csütörtökön előfogja adni a társulat. Akik a darabot elolvasták, azt állítják, hogy rendkívül hatásos jelenetei, érdekfeszítő meseje és páratlanul szép magyaros nyelve van. A gyönyörű dalokhoz dr. Hollósy István írta a zenét. Összel a népszínházban fogják a kitűnő darabot előadni.

— A polgáriiskolák majálisa, mely mult hó 28-án tartatott, a legszebben sikerült. Reggeli 9 órakor vonultak ki a győrfőrsbe a fiú- és leány növendékek tanáraik vezetésével. A zászlók alatt haladó kedves gyermekeregnek nagyon sok nézője akadt, amint dobszó s fúvó hangszerek hangjai mellett kifelé haladtak. Odakint azután kezdetét vette a különféle labdázás, a futósdíjáték, katonai gyakorlatok, éneklés és táncolás. A gyermekeknek a teljesen kielégítő ebédet Goda István vendéglős csekély díj mellett adta. Ebédre több érdeklődő szülő és tanúgybarát is megjelent. Délután pedig a város intelligens hölgyközönsége, az ifjak és öregek egyaránt siettek együtt vigadni a gyermekekkel. A növendékek esti 6 órakor, egy kedves emlékekkel gazdagabban jöttek haza a sikerült kirándulásról.

— Csongrádi sétaut. Perzselő napon a kettős fasor mellett járni — régi csongrádi szokás. Sehol a világon nem cselekszik azt, hogy a napsugaras, meleg időben az emberek nem a kettős fasorban — hanem

a fasorok mellett járjanak. Csak Csongrádon van ez így a félegyházi uton. És miért? Mert azt a hosszú, egyenes utat, amely csak kis gondozással oly szép lenne, hogy az összes alföldi városokban nem volna messze földön — egész Budapestig párja: — elfelejtették járhatóvá tenni. Kocsik gázolnak rajta végig, pocsolják akadályozzák a gyalogjárást, holott, ha néhány czöppel elzárják a kocsiközlekedést rajta, behomokozná a besüppedt helyeket s ülőpadokkal ellátnák néhol: a legszebb sétautja volna Csongrád községének idővel. Felhívjuk rá a hatóság figyelmét.

— **Építkezés.** Dobay Menyhért és Nagy János az Arany János-utcában, Turi János a nagymező-utcákban, Fehér Ignác a szép-utca sarkán építkezési engedélyért folyomottak s három nap alatt a főszolgabírói hivataltól megkapták.

— **A paizstetű elterjedése.** Csany község előljárósága jelentést tett arról, hogy a paizstetű nagyon elvan terjedve, s a főszolgabírói hivatal kérdést intézett a budapesti rovarvadász intézethez, vajjon a beküldött almafa gyökereken, galyakon és leveleken nem észlelhetők-e a vértetű férgesek is, amelyek legnagyobb ellenségei a gyümölcsfáknak? A megajtott gorsóvi vizsgálat kiderítette, hogy csak paizstetűk vannak az itteni akác és gyümölcsfákon. De ezek annyira elvannak szaporodva, hogy immár védekezni fog kelleni ellenük. A védekezés abban áll, hogy majd decemberben, az enyhe téli napokban az ellepett gallyakról a paizsokat kukoricza csutkával vagy fakéssel lekell horzsolni s a lehorzsolás után a beteg fákat bemeszeljük.

— **Községi adóleszállítás.** A vármegye törvényhatósága a 126%-ról 70%-ra leszállított költségvetést 78%-ra beállítva jóváhagyta. Ha elfogadják a község Söhly Gyula főjegyző javaslatára tervbe vett egységet és egyéb indítványokat: úgy a pótdátok leszállíthatók lesznek jövőre 50%-ra.

— **A fürdőház.** A csongrádi fürdőházat bizony megviselte az idei tél, úgy hogy nagyon ráfér a tatarozás. A múlt héten hozzá is fogtak az ácsmesterek ehhez a munkához, s remélhetőleg pár nap alatt már teljesen kész lesz.

— **Elszökött cselédek.** Aratáskor megpendül a kasza — így mondja a nóta: de aratás előtt egyenként szöknek el a szolgálatból a cselédek. Így van ez a gyakorlatban. A napokban is néhány ilyen esetet jelentettek fel az elkéseredett gazdáknak, s nemcsak a cselédje visszakísértését, de megbüntetését is kérték. A szökésben talált cseléd 3 napi elzárásra lett ítélve, mert megszegte a szolgálati szerződést, s a büntetés kiállása után visszament gazdájához szépen: mert előre figyelmeztették őt, hogy ha újra elszökik, akkor még szigorubbán lesz büntetve. Remélhetőleg a többi cseléd is fontolóra veszi ezt a példát.

— **A baromfi tenyésztés s a baromfi kereskedés.** Nem is képzelné az ember, hogy az alföldön milyen óriási arányokat vett az utóbbi évek alatt a baromfikereskedés. Míg buzában 60 millió koronát vittünk külföldre tavaly: addig baromfiakért 72 millió koronát kaptunk a külföldi piacoktól. Örömdetesesen terjed a baromfikereskedés a járásokban is, s most már nemcsak Szentesen és Csongrádon, hanem Csanyon, Mindszenten, Tömörkényen is tömegesen keresik fel a hetipiacokat a szegedi és félegyházi kofák. Az iskolai gondnokság nem fordulhatna a földművelési minisztérium IV. osztályához olyan jutalom könyvekért, amelyek a baromfitenyésztést ismerteti. Mikor többet jövedelmez a baromfitenyésztés, mint a buza-termelés — nem volna okszerű, hogy a hatóság és tanítói kar a népet felvilágosítsák arról és ezt a gazdasági ágat előmozdítsák?

— **Közegészségügyi szemlék.** A napokban tartotta meg a járási főorvos a csongrádi pékek műhelyeiben a vizsgálatot. A leg-

tisztább pékműhelye volt Finkelstein Adolfnak. Hogy hol találtak legkevesebb tisztaságot — azt ezuttal elhallgatjuk, mert ezután ugyanis minden kéthetenként szemlélt fog tartani a szolgabírói hatóság a most leérkezett belügyministeri rendelet folytán.

— **A szőlőutak kijavítása.** Lapunk múlt számában egyik munkatársunk hosszabb cikket küzölt a szőlőutak kiigazítása érdekében. Épen most értesülünk, hogy a vármegyétől ide érkezett rendelet szerint Csongrád községnek Váry Antal mérnökkel kötött szerződése jogerős lett s az összes szőlőbelt utak már az idén kiigazíthatnák. Jövőre az elszükített mezei dűlőutak kiigazítására kerül a sor, s már a járási főszolgabíró meg is sürgette az előljáróságot, hogy erre nézve már most tegyen lépéseket a mérnöki munkadíj megállapítása iránt — nehogy felebbezésekkel elhúzódjon ez a fontos ügy is évekig, mint a szőlőutak kijavítása: holott már régóta elhatározta a közgyűlés, miszerint évente 1000 koronát az utak kiigazítására fog fordítani.

— **Sima Ferencz körözetése.** A példabeszéd is azt tartja, hogy addig jár a korszó a kutra ameddig eltörik. A Sima Ferencz szerencsésének korszója is addig-addig járt a törvényszék kútyára míg nemcsak a korszója tört el, de úgy lehet hogy bele is fullad. Azt, korszója önmaga igazolta orvosi bizonyítványával. De még inkább bizonyítja azzal — hogy megszökött a törvényszék területéről. Mert most már kénytelen volt az enyhén itélkező törvényszék is erélyes rendszabályvázhoz nyulni, s alkalmazni kellett a B. P. 141 § alapján. Ez a § azt parancsolja ugyanis, hogy vizsgálati fogságba helyezendő az a terhelt, aki megszökött, vagy elrejtőzött. A szegedi kir. ügyészség ennélfogva felhívta az összes hatóságokat, hogy Simát ahol találják tartóztassák le. Ezzel a hírrel kapcsolatban megemlítjük azt is, hogy Gálfi Sándort hasonló körözés folytán már el is fogták Brassóban.

— **Bálegedélyek.** A munkaidőben mindenütt el van tiltva a legtöbb helységben a nyilvános táncmulatságok tartása. Csany község szabályrendeletben határozatilag kimondta, évekket ezelőtt már, hogy június és július hónapokban tiltva van az efféle pénzpocsékolás. Azért tehát jó lesz ezt tudomásul venni.

— **Barnum csodái.** Ez a czime annak a legújabb énekes bohózatnak, kuplékkal, tánczokkal és látványosságokkal, mely szerdán kerül színre Heltay Jenő jutalomjátékául. A darabról egyelőre csak annyit árulunk el, hogy igen mulattató, ötletes és kacagató bohózat, mely minden színpadot megelőzve kerül színre itten s a legkényesebb igényű közönség igényeit is kielégíti.

— **Úszástanítás.** Folyó hó 15-én úszási tanfolyam kezdődik, melyen a kik részt venni akarnak, — jelentkezzenek lapunk kiadóhivatalánál, hol e tárgyban bővebb értesülést nyernek.

— **Előfizetési felhívás.** Pásztor János hirlapíró tíz ívre terjedő novella-kötetre hírdet előfizetést. A könyv f. évi július 1-én jelenik meg «Emberek» czim alatt. Több kisebb-nagyobb elbeszélést tartalmaz, a melynek egyrésze már nyomtatásban megjelent. A csinosan kiállított könyv előfizetési ára 2 korona.

Dr. Albecker Károly, körorvos, Pityvaros, Csánadmegye: A «Kristály» víz abszolút tisztaságánál fogva főleg olyan helyen, a hol a talajvíz szennyezett, megbecsülhetetlen segítőeszköz úgy a betegség leküzdésére, mint különösen annak elkerülésére; kellemes íze miatt pedig mindenki szívesen issza. Ezért úgy családomban mint praxisomban állandóan használom.

Szent Lászlórol szóló eraklyék. A Nagy Képes Világtörténet 115—116. füzetével az V. kötet befejezéséig jut, mely kötet a hűbériség és lovagság történetét tárgyalja azt a kor, a melynek dűsgazdag képeiben a magyar történetnek egy pár költői alakja is ott van. A legelső alak ezek közt Szent László, a kit a kereszties hadjáratok eszméi vezettek, ihlettek, a ki egyik ilyen hadnak választott vezére is volt. Ő benne testesül meg a keresztény lovag magyar formája, az ál-

lamszerző, törvényalkotó, a népe vallását védő nagy király, a ki a lovagság, lovagi erények feyverzetében tündököl. Az ő szobra állott régi püspöki székhelyeken az oltárok oldalán, az ő magasztos alakját vették czímerükbe a magyar ének templomokban és a főurak palotáiban. A rá vonatkozó emlékeknek szép gyűjteményét találjuk a most megjelent kötetben. Ott van fejedeklyetartó mellszobra, az aranyozott ezüstből való, filigrán zománczú, diszes ötvösmunka, mely a XIV. században készült a váradi székesegyház számára. Merrev vonásai s a stílizáltan készült haj s a gyönyörűen alkotott korona dicsőségére válnak e kor művészetének. Az egész 12 kötetes nagy vállalat szerkesztője dr. Marczali Henrik, egyetemi tanár, az V. kötetet szerzője dr. Mika Sándor. Egy-egy kötet ára diszes félbörkötésben 16 korona, füzeteként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irod. Int. Részvénytársaság VIII. Üllői-út 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés utján.

Szerkesztői üzenet.

Verskedvelő. Igaza van: a «Sóhajtás» című verset Bajza irta és nem Czuczor.

Felelős szerkesztő: **Éder János.**

Társ-szerkesztő: **Holló Adolf.**

Kiadólaptulajdonos: **Weisz Márk.**

Nyilttér.)*

Köszönetnyilvánítás.

Mindazok, kik áldott jóságu, feledhetlen nóm végtisztességén történt megjelenésükkel mérhetlen fájdalomukat enyhíteni kívánták, fogadják ez uton léghálásabb, s őszinte szívből jövő köszönetünket.

Csongrád, 1901. május 31.

Végh Bernát
és hozzátartozói.

*) E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség sem a kiadóhivatal.

Ügyes leányt, ki jól varr
fizetéssel keresek

F. E.

Kossuth-tér Greskovits-féle ház.

Van szerencsénk ezennel a tisztelt érdeklődők tudomására hozni, hogy aninai és resiczai **rudvas és láncz** gyártmányaink ezennel egy hatóságilag bejegyzett minőségi (farkas) védjeggyel lesznek el látva, a melynek szives figyelmébe vételét kérjük.

Szabadalmazott osztrák-magyar állam vasut társaság magyar bányái, hutái és uradalmainak igazgatósága.

Köhögők és hurutos szenvedőknek a

— **Kaiser** —

mell-bonbon
a legbiztosabb
gyógyszer

2650

közjegyzőileg
elismeret
bizonyítvány

Egyedüli álló bizonyítéka a biztos segítségnek **köhögés, reketség, hurut és elnyálkásodásrol.** 1 csomag 20 és 40 fillérér kapható Csongrádon

Ungváry József

gyógyszerésznel.

A magy. kir. államvasutak gépgyárának vezérügynöksége

BUDAPEST, Váci-körút 32. szám.

ajánlja a magy. kir. államvasutak gépgyárában készült
gőzcséplő-készleteit, szalmakazalozóit,
„MILLENNIUM“

legújabb szerkezetű

fűkaszaló-, marokrakó és kéveköto aratógépeit,

továbbá: a szab. osztr.-magyar államvasutársaság resiczai mezőgazdasági gépgyárában készült 4 lőerejű gőzcséplő-készleteit
Sack rendszerű, aczelöntésű ekefővel ellátott ekéit és egyéb mezőgazdasági eszközöket.

Képviseelő: **Fischhof Mór Szeged.**

Czimbalom tanítónő.

Egy igen képzett czimbalom tanítónő, aki kottából alaposan tanít, jutányos áron tanításra ajánkozik, akár a lakáson akár házonkívül.

A címét a kiadóhivatal mondja meg.

 Több száz kiváló orvos ajánlja:

Szt. Lukácsfürdői hegyiforrás

Legyen mindennapi italod!

Kapható:

Fogyasztási szövetkezetben, Engel Zs. és Tsa és Bager Gyula urak fűszerkereskedésében

MAGYAR BIZTOSÍTÁSI IRODA
Budapest, VII. ker., Rózsa-utca 35. sz. I. em. 15.

Ezennel értesítjük a biztosító magyar közönséget, hogy Budapesten

„MAGYAR BIZTOSÍTÁSI IRODA“

czim alatt egy oly intézményt létesítettünk, mely a külföldi hasonló nagy vállalatok mintájára, hivatva lesz a biztosítási ügyekben útbaigazítással szolgálni, teljesen díjmentesen tanácsot adni a közönség érdekeit a biztosító vállalatok előtt képviselni.

Irodánk elvállalja az új biztosítások felvételét a legnagyobb költsönöket eszközli ki, eljár károk és perek esetén, nem megfelelő kötvényeket megfelelővel kicserél. Szóval mindazon ügyekben a közönség szolgálataira áll, a hol a bonyolult biztosítási ügyekben tanácsot, útmutatással szolgálhat.

Tekintve, hogy irodánk semminemű ügynökséggel összeköttetésben nem áll, (nem is teveszthető össze ügynökséggel) mindazon kedvezményeket és jutalmakat, melyeket biztosítások közvetítésénél társaságok az ügynököknek fizetni szoktak, mi a feleknek átengedjük. Semminemű jutalékot vagy költséget fel nem számítunk. Mindazok, akik valamely társaság képviselőjét előnyös feltételek mellett óhajtják elvállalni, bizalommal forduljanak hozzánk.

Budapest, 1901. április hó 25-én.

Magyar Biztosítási Iroda
Budapest, VII. Rózsa-utca 35. sz. I. em. 15.

FÉLIX GYÓGY-FÜRDŐ

Nagyvárad közvetlen közelében, vasuti állomás.

Kényelmes közlekedés vasuton Nagyváradtól fél. kocsin $\frac{3}{4}$ órai távolságban. Május-augusztus hónapokban naponta 10. vasárnap és ünnepnapokon 14 vonat közlekedik Nagyváraddal. Az új vasuti állomás közvetlen a fürdőtelep mellett van.

Az európai hírű 49 C. meleg természetes hévíz javára van: az izületek és izmok csúszós bántalmaitól, idült s különösen saras izületi loboknál, esontörések és különösen visszamaradt vastagodásoknál, köszvényűl és annak különböző alakjainál, idegbajoknál, melyek rheumatikus alapon keletkeztek (ischiasnál); különös borbajoknál, végre női bajoknál; belsőleg: heveny és idült gyomor-bántalmak, májbajok és vesekővek esetében. Állandó fürdőorvos: dr. Matolay Károly.

A különböző igények szerint berendezett nagyszámu szobák napi ára 80 krtól 3 ftt között váltakozik. Gyógyterem (Cursalon) hűlapokkal és tekeasztalal, Ferraszok szép kilátással. Ettetmek, sétahelyek a fürdőtelepen és a mellette elterülő őserdőben. Az erdőben jó tekepálya.

Hat tükörfürdő, család- és kádfürdőkön kívül mörlüdk is vannak rendszeresítve. Állandó kitünő zenekar. — Telefon-összeköttetés Nagyváradal.

Az elegánsul berendezett lakoszobák, kád- és tükörfürdők, továbbá a Félix-fürdő elismert jó konyhája és pinceszéje készen várja a legkülönbözőbb igényű vendégeket. Gyors és pontos kiszolgálás és mérsékelt ár által igyekezni fogok t. vendégeimet teljesen kielégíteni.

Kiváló tisztelettel **Kernáts János**, bérlo.

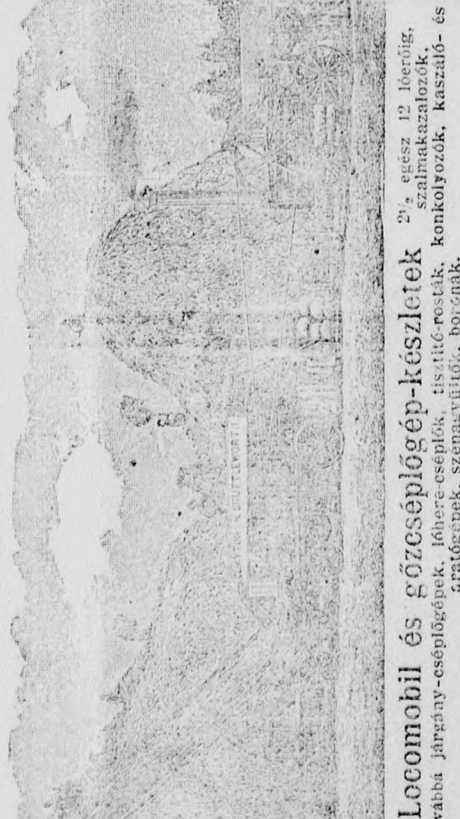
Hirdetések

JUTÁNYOSAN FELVÉTEKNEK

lapunk kiadóhivatalában.

Clayton & Shuttleworth
Váci-körút 63. sz.
Budapest
mezőgazdasági gépgyárak Budapest mellett ajánlatnak: által a legújanyesabb áruk mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplő-gépek-készletek
2^{1/2} és 3^{1/2} lőerejű, szalmakazalozók, kukoricza-morzsolók, daráló, őrlő-malmok, egyetemes aczel-ekék.

„Columbia-Drill“
legjobb sorvetőgépek, szeesktavágók, répvágók, kukoricza-morzsolók, daráló, őrlő-malmok, egyetemes aczel-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes ábrák a kiadó hivatva ingyen és bérmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb locomobil- és cséplő-gyára.